

Carla Holzenspies verzorgt vogels niet alleen, ze praat ook met ze en ze geeft hen namen. Dit is het levensverhaal van Swie, een Bussumse gierzwaluw.

Carla Holzenspies

Swie, de gierzwaluw uit Bussum

Ze zijn weer terug van weg geweest. De gierzwaluwen! Drie maanden lang kunnen we genieten van de gierende sikkeltjes in de lucht. In die korte tijd moet voor nageslacht gezorgd worden.

Het weer is niet altijd best, dat betekent: geen insecten in de lucht. Geen nood! De gierzwaluw zet zijn cv op laag, van 42 naar 22 graden Celsius, zodat hij zonder voedsel een paar dagen voort kan. Daarom is hij ook familie van de kolibrieën.

In de jaren zestig aanschouwde "Swie" het levenslicht onder de dakpannen van een restaurant in Bussum. Maar een hittegolf noopte hem om hals over kop het nest te verlaten om niet gaargestoofd te worden. Zijn valpartij op straat leverde een

gebroken vleugel op. Een welwillende voorbijganger raapte de vogel op en bracht hem bij me. Alras veranderde het stekelvarkenachtige uiterlijk in een mooi glanzend verenkleed. Zelf eten leerde Swie niet, hij moest gevoerd worden. Drinken lukte wel.

Op een dag was hij opeens doodsbang voor me en kroop in een schuilhoek. Na enig nadenken kwam ik tot de ontdekking, dat de grote Kashmirfiguren op mijn blouse de oorzaak waren. Die figuren lijken op een komma, maar ook op de doorsnee van een vleugel. De maat van een boomvalk, zijn grootste vijand!

Gierzwaluwen houden er van om onder hun keel geaaid te worden. Dat beschrijft David Lack ook in zijn boek "Swifts in a tower". Swie was bovendien gevoelig voor mijn "uitstraling". Omstandigheden dwongen me eens om in één dag met een vliegtuig op en neer te reizen. Aangezien ik vliegen liever aan

vogels overlaat, was ik één bonk zenuwen. Swie weigerde voedsel van me aan te nemen. Nu ik het toch over vliegtuigen heb: in de vliegtuigbouw hanteert men de term "Coëfficiënt of dynamic similarity". Dat getal verkrijgt men als men de verhouding van het vleugeloppervlak, de lengte van de vleugel en het lichaamsgewicht tot elkaar, berekent. Bij de meteoriet (MK 8) krijgt men het getal 2.4. Hetzelfde als bij de gierzwaluw.

Omdat gierzwaluwen soms bij hoge snelheden opeens moeten afremmen, heeft de natuur ze uitgerust met een uitbouw in de schedel, zodat de hersenmassa niet direct in de klem komt. In de literatuur kom je regelmatig tegen dat gierzwaluwen niet van de grond kunnen opvliegen. Dat is een fabeltje. Dit geldt alleen als ze te jong zijn, een vleugelmankement hebben of ziek zijn. "Gooi ze in de lucht als je er een op de grond vindt" luidt het advies. Breekt de vogel

nog een paar ribben als hij inderdaad niet vliegen kan en hardhandig neerkwakt. Een gierzwaluw moet zelf van je hand vertrekken.

Alles loopt volgens vaste regels, net als op Schiphol. Eerst draait de gierzwaluw zijn kopje naar links en naar rechts om de windrichting te bepalen. Een vogel vertrekt tegen de wind in. Vervolgens laat de vogel zijn "motoren" draaien. Het hele lichaam trilt van inspanning. Daarna worden de vleugels, die langs het lichaam zitten, langzaam uitgespreid. De ene vleugel iets meer dan de andere. Dat hangt af van de vertrekrichting. Vervolgens gaat zijn hoogteroer, dat wil zeggen zijn staart, langzaam omhoog. Daarna worden de staartpennen uitgespreid, zodat hij een gevorkte staart vertoont. En dan vliegt hij weg, de wijde verten in.

Voor Swie was dit niet weggelegd. Hij stierf op negenjarige leeftijd in mijn hand.